

## **QUẢN LÝ, BẢO TỒN DI TÍCH GÌN GIỮ VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ DI SẢN VĂN HÓA HỘI AN GẮN VỚI NHIỆM VỤ XÂY DỰNG HỘI AN - THÀNH PHỐ VĂN HÓA**

**Nguyễn Thị Thu Hương**

Được sự quan tâm của các cấp lãnh đạo thành phố Hội An đặc biệt là Ban chỉ đạo xây dựng Hội An - thành phố Văn hóa, sự lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành của Ban giám đốc Trung tâm Quản lý Bảo tồn Di sản Văn hóa Hội An, trong 6 tháng đầu năm Trung tâm đã triển khai các nội dung liên quan đến lĩnh vực quản lý, bảo tồn di tích, gìn giữ và phát huy giá trị di sản Hội An và đạt được kết quả đáng kể.

1. Nhận thức rằng, công tác bảo tồn di sản văn hóa và xây dựng đời sống văn hóa có hiệu quả phải được bắt nguồn từ sự hiểu biết những cơ sở, định hướng trong lĩnh vực bảo tồn di sản nên trong thời gian qua, Trung tâm đã chú trọng tuyên truyền pháp luật bảo tồn, giá trị di sản văn hóa thông qua nhiều hình thức. Trong đó, Trung tâm đã phát hành sách “*Di tích-Danh thắng Hội An*”, “*Hướng dẫn bảo tồn di tích kiến trúc gỗ dành cho các chủ di tích*”... là công trình có tính chất tổng hợp về di tích, định hướng về những hoạt động ban đầu của công tác bảo tồn di sản văn hóa cho người dân và cán bộ quản lý địa phương. Để người dân hiểu biết sâu rộng hơn về giá trị di sản văn hóa Hội An và cơ sở pháp lý để bảo

tồn, trong 6 tháng đầu năm Trung tâm đã phát hành 25 chuyên mục phát thanh Bảo tồn di sản hàng tuần, 2 tập bản tin phát hành theo quý. Đặc biệt, Website hoianheritage.net có đầy đủ các nội dung hướng dẫn về qui trình tu bổ di tích, các văn bản pháp qui bảo tồn di sản văn hóa cũng như cập nhật các tin bài về giá trị di sản, hoạt động bảo tồn đang diễn ra.

Trung tâm đã tổ chức cho cán bộ điều tra, nghiên cứu về phong tục, tập quán của địa phương nhất là việc tang, việc cưới phục vụ công tác nghiên cứu, bảo tồn và cũng góp ý, phản ánh những biểu hiện tiêu cực của những lĩnh vực này trong đời sống văn hóa hiện nay. Đối với hoạt động lễ hội, Trung tâm giao nhiệm vụ cụ thể cho cán bộ chuyên môn nghiên cứu, sưu tầm, bổ sung nội dung, hướng dẫn các hoạt động lễ hội như lễ tế Xuân, lễ tết Nguyên tiêu... tại các đình, chùa, hội quán phục vụ công tác tuyên truyền, bảo tồn di sản văn hóa vật thể và phi vật thể này. Trong đó, lễ tết Nguyên tiêu được triển khai làm tư liệu qui mô nhằm bổ sung hồ sơ Di sản Văn hóa phi vật thể về lễ hội ở Hội An và để có cơ sở làm hồ sơ đề nghị đưa hai di sản này vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc

*Nguyễn Thị Thanh Lương*

*Quản lý, Bảo tồn di tích gìn giữ và phát huy giá trị di sản văn hóa Hội An gắn với nhiệm vụ xây dựng Hội An – Thành phố văn hóa.*

gia. Đồng thời, công tác phối hợp với đối tác để tiến hành thủ tục lập Kế hoạch quản lý di sản văn hóa thế giới đô thị cổ Hội An theo yêu cầu của UNESCO đang được tiếp tục thực hiện.

Đối với thế hệ trẻ, Trung tâm thường xuyên tổ chức chương trình “*Chúng em cùng nhau khám phá bảo tàng*” để cho thế hệ trẻ hiểu biết và tự hào về di sản văn hóa Hội An. Trong tương lai, công tác giáo dục di sản sẽ được đưa vào chương trình học cấp I, II trên địa bàn thành phố thông qua chương trình “*Giáo dục di sản trong học đường*”.

Hoạt động Tết Nguyên tiêu tại một số điểm di tích tôn giáo trên địa bàn Hội An cũng được Trung tâm, các cơ quan liên quan phổ biến các thông tin, hướng dẫn, rà soát về an ninh trật tự, an toàn phòng cháy chữa cháy nên trong dịp diễn ra lễ tại các di tích đều an toàn trật tự. Có 26 đơn vị, trường học, địa phương tham gia hoạt động phục dựng cây nêu ngày tết và được Ban tổ chức chấm chọn 1 giải nhất, 1 giải nhì, 2 giải ba và 6 giải khuyến khích cho 10 đơn vị. Qua đó, góp phần cổ vũ, khôi phục thêm một hoạt động văn hóa cổ truyền.

Trong 6 tháng, Trung tâm đã tổ chức thành công 4 cuộc trưng bày hình ảnh hưởng ứng các sự kiện văn hóa, chính trị của địa phương và cả nước như: Trưng bày và chiếu phim tư liệu “*Hội An - Thanh Hóa, 55 năm kết nghĩa, xây dựng và phát triển*” tại Hội An và Thanh Hóa; Trưng bày hình ảnh giới thiệu Di Sản Văn hóa Thế giới Hội An tại thành phố Huế; Trưng bày hình ảnh bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND trên địa bàn

thành phố; Triển lãm tranh: “*Hẹn gặp lại lần tới*”. Những cuộc triển lãm này đã tiếp tục đưa giá trị di sản văn hóa Hội An và ý nghĩa của các sự kiện chính trị đến với đông đảo nhân dân và du khách hơn.

Tại các bảo tàng, việc bảo quản hiện vật, nâng cấp trưng bày đã được tập trung triển khai, qua đó đã thu hút 715.674 lượt khách tham quan các bảo tàng (*trong đó, quốc tế: 566.703 lượt khách, nội địa: 148.971 lượt khách*), tăng 16,3% so với cùng kỳ năm 2015. Tại Điểm dừng chân 57 Trần Phú đã đón tiếp 1.985 lượt khách (*trong đó có 1.168 khách quốc tế, 817 khách Việt Nam*) đến để tìm hiểu về di sản văn hóa Hội An.

2. Tiếp tục chú trọng đầu tư cho công tác quản lý, bảo tồn di tích được xem là một nhiệm vụ trung tâm. Trong thời gian qua, Trung tâm đã khảo sát, kiểm tra thường xuyên tình hình quản lý các di tích, tín ngưỡng, lịch sử cách mạng trên địa bàn thành phố, nhất là vào thời điểm phục vụ các hoạt động Tết Nguyên đán, Nguyên tiêu, ngày thành lập Đảng 3/2 và kỷ niệm 41 năm ngày giải phóng Hội An... Trong thời gian trước, Trung tâm đã tham mưu lập 2 hồ sơ đề nghị và đến nay đã được công nhận xếp hạng di tích cấp tỉnh cho 02 di tích: Lăng Thành Hoàng - Cẩm An và Miếu Âm Linh (*cô Hôn*) - Tân Hiệp.

Qua khảo sát di tích định kỳ, Trung tâm đã nhận thấy công tác quản lý di tích hiện nay chưa thật sự tốt. Về vấn đề vệ sinh, ở nhiều di tích vẫn còn tình trạng cỏ dại mọc cao, rác bừa trong khuôn viên di tích chưa được dọn dẹp. Nhiều di tích sử dụng không gian không đúng chức

**Nguyễn Thị Thanh Lương**

**Quản lý, Bảo tồn di tích gìn giữ và phát huy giá trị di sản văn hóa Hội An gắn với nhiệm vụ xây dựng Hội An – Thành phố văn hóa.**

năng di tích (35 di tích); một số bia di tích xuống cấp hoặc bong tróc sơn (8 bia di tích); di tích kiến trúc đang xuống cấp những mức độ khác nhau (102 di tích); cây cổ thụ có tán rộng bao phủ di tích, mái nhà dân... (6 cây), người dân thấp hương lên thân, gốc cây... (13 cây). Vì vậy, Trung tâm có hướng đề nghị các địa phương trong thành phố tăng cường công tác quản lý, chăm sóc, bảo vệ di tích, cây cổ thụ; có phương án cắt tỉa cây cổ thụ trước mùa mưa bão.

Để hạn chế tình trạng xâm phạm di tích cũng như tuyên truyền quảng bá giá trị di tích tại địa phương, Trung tâm đã hoàn thành danh mục di tích sẽ dựng bia, định vị, cắm mốc di tích và sẽ thi công vào 6 tháng cuối năm.

Trong công tác tu bổ cấp phép, Đội ngũ Công tác viên bảo tồn di sản được Trung tâm thường xuyên liên hệ, trao đổi, tranh thủ ý kiến trong quá trình cấp phép, giám sát tu bổ di tích trong Khu phố cổ và từng bước phát huy vai trò vận động bảo tồn di sản văn hóa của đội ngũ này. Bên cạnh đó, Trung tâm cũng đã phối hợp với các ngành chức năng kiểm tra, giám sát tình hình xây dựng, sửa chữa, tu bổ di tích/nhà ở và trật tự kinh doanh của nhân dân trong khu phố cổ, các trường hợp sai phạm được báo cáo kịp thời cho cơ quan chức năng xử lý. Trong 6 tháng đầu năm, Trung tâm đã tham mưu cấp phép 89 hồ sơ; hướng dẫn trả lời bằng văn bản và gửi hồ sơ xin phép xây dựng của công dân tại Bộ phận tiếp nhận và trả kết quả thành phố 10 hồ sơ, đang xử lý 09 hồ sơ, không có trường hợp trễ hẹn theo phiếu hẹn. Nhìn chung

công tác cấp phép đã từng bước được nâng cao chất lượng, góp phần tích cực gìn giữ tính nguyên trạng của Khu phố cổ.

Công tác chuẩn bị đầu tư cũng được tiếp tục đẩy nhanh tiến độ. Trung tâm đã lập và xúc tiến các thủ tục trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt chủ trương đầu tư các dự án thành phần thuộc quy hoạch Tổng thể. Bên cạnh đó, Trung tâm đã trình phê duyệt và triển khai thi công một số công trình thuộc các dự án từ các nguồn vốn: vốn Thành phố, dự án tu bổ khẩn cấp, dự án tu bổ cấp thiết. Từ kết quả của sự chuẩn bị đầu tư, sau 6 tháng đã có 03 công trình được trình Phê duyệt hồ sơ Báo cáo kinh tế kỹ thuật, 02 công trình hoàn thành thiết kế bản vẽ thi công, 02 công trình hoàn thành thi công. Công trình tu bổ Tam quan chùa Bà Mụ thuộc dự án tu bổ cấp thiết các di tích có nguy cơ sụp đổ đã hoàn thành thi công và đưa vào sử dụng hạng mục Tam Quan. Hiện nay, Trung tâm đang triển khai thi công mới 06 công trình: Bảo tàng y học cổ truyền, lăng Tiêu Diện, miếu bà Phổ Trung Lương, chùa Quan Âm, dựng bia các di tích vùng ven (xóm Mỏ Côi, vườn bà Thủ Khóa, vườn xã Tiếp, bia bến đò thôn 2 Cẩm Thanh); nhà 97 Bạch Đằng. Công tác phòng chống bão lụt: đơn vị đã chỉ đạo các phòng hoàn thành việc khảo sát 378 di tích (260 di tích ngoài khu phố cổ, 118 di tích trong khu phố cổ) trên địa bàn thành phố để có kế hoạch phòng chống trước mùa mưa bão. Nhìn chung, các công tác quản lý, tu bổ di tích trên bàn thành phố thuộc nhiều nguồn vốn và chương trình đầu tư đã được thực hiện

*Nguyễn Thị Thanh Lương*

*Quản lý, Bảo tồn di tích gìn giữ và phát huy giá trị di sản văn hóa Hội An gắn với nhiệm vụ xây dựng Hội An – Thành phố văn hóa.*

kịp thời, góp phần ngăn ngừa chống xuống cấp, sụp đổ di tích có hiệu quả.

Mặc dù còn những hạn chế trong công tác giữ gìn di tích, nhưng nhìn chung công tác triển khai tuyên truyền, quản lý, bảo tồn di tích cũng đạt được kết quả nhất định bên cạnh những kết quả thực hiện nhiệm vụ khác về phong trào xây dựng đời sống văn hóa, xây dựng mô hình thôn văn hóa, nếp sống văn minh trong kinh doanh, du lịch, dịch vụ... để góp phần vào nhiệm vụ xây dựng Hội An - thành phố văn hóa ♦

*Nguyễn Thị Thanh Lương*

*Quản lý, Bảo tồn di tích gìn giữ và phát huy giá trị di sản văn hóa Hội An gắn với nhiệm vụ xây dựng Hội An – Thành phố văn hóa.*